

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus XI. De reservationibus extra Corpus Juris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

varruvias *cit. n. 8.* & Zerola in praxi Episc. V. *Beneficia. §. ad nonum;* quamvis alteri, quam suo Vicario committere nequeat potestatem, ea beneficia conferendi, ut *not. gloss. V. Canonice,* & tradit Covarr. *n. 6.*

541 Præter hæc not. circa restrictionem Capituli licet, de qua supr. n. 537. contentam in c. *statutum,* & c. *si Apostolica,* ulterius controversiam moveri à pluribus, an per illam Extravag. *Pia sollicitudinis,* de præbendis, inter communes, revocata sit? Nam non esse revocatam docet Gonzalez de *Mensibus,* & *alternativis. §. 5. proæmii n. 128.* Barbof. *3. allegat. 57. n. 24.* & in Extravag. *Pia,* & esse revocatam tenet cum aliis Castropalaus *cit.* tum per Extravag. *Pia,* de præbendis inter communes; tum per Extravag. *ad Regimen,* eod. etiam inter communes; tum per 1. Regulam Cancellariæ; tum denique, quia consuetudine, ac stylo Curia, sic firmatum est, ut beneficia vacantia in Curia, etiam post lapsum Mensis non permittantur ab Ordinariis conferri.

542 Quod per dictas Extravagantes, vel etiam consuetudinem, aut stylum Curia, nihil derogatum sit dispositioni in c. *si Apostolica,* concedit Castropalaus *cit.* & loquitur solum de *cit. c. statutum,* cui vult per prædicta derogatum. Certum pariter est, Capitulo *statutum* non obstat Extrav. *ad Regimen,* cum ejus Autor (Benedictus 12.) voluerit eam esse solum *temporaneam,* & *ad dies vite sue,* ut patet ex textu. Deinde, cum jura sibi contraria potius concilianda, quam corrigenda sint, si conciliatis sine absurdo fieri possit, & Extravagans *Pia* intelligi possit de beneficiis vacantibus apud Sedem, *si vivente Pontifice provideantur intra Mensem,* c. autem *statutum* de iisdem, à *Papa vivente non provisus intra Mensem,* sine omni absurdo vitatur correctio juris, & habetur eorum Conciliatio, ergo.

543 Quod allegat Castropalaus de consuetudine & stylo Curia contrario, non procedit vi juris scripti in Extravag. *Pia,* licet ejusmodi consuetudo eam declaret; & ex hoc c. meo iudicio rectè probatur, quod c. *statutum* sit per Extravag. *Pia* revocatum, si revera sit ea consuetudo, & Curia stylus; at cum dispositio in c. *si Apostolica,* sit posterior Extravagante *Pia* de præbendis inter communes; non hæc illi, sed potius illa isti derogat in his, in quibus contrariatur ei Ex-

Tom. III,

travaganti Garcia p. 5. c. 1. à n. 102. Extravagans autem, quæ incipit: *Eti in temporalium. de præbendis.* inter communes, erat temporalis, & cum suo Conditor exspiravit; sic Barbof. *in cit. c. si Apostolica n. 2.* adeoque nec ista præjudicat dispositioni in hoc c. Quæ verò allegantur à Castropalao ex 1. reg. Cancell patebunt ex seqq.

ARTICULUS XI.

De reservationibus extra Corpus Juris.

Cum etiam extra Corpus Juris plures reservationes extrent, 1. in Extravagantibus, de quibus aliqua mentio facta est à n. 522. deinde in aliis Pontificum posteriorum constitutionibus. 3. In regulis Cancellariæ Apostolicæ; 4. In Concordatis Germaniæ; 5. In primis precibus Imperatorum; de singulis dicendum venit.

§. 1.

De reservationibus contentis in Extravagantibus.

Prima est in Extravag. *Execrabilis,* de 544 *præbendis. ex constitut.* Joannis XXII. & continet materiam de pluralitate beneficiorum, de qua jam egimus à n. 341. & constitutionem hujus Extravagantis n. 375. diximus, potius esse *privationem* (cum sit in pœnam delicti;) quam *reservationem.* Altera est in Extravag. *ad Regimen,* eod. inter communes, & hæc fuit solum temporaria, ad vitam constituentis, ut notavimus n. 375.

Reservantur autem per dictam Extravagantem, 1. beneficia quæcunque vacantia per depositionem, privationem, translationem, muneris susceptionem, electionis vel postulationis cassationem, vel admissam renuntiationem Autoritate Papæ Romæ, vel alibi factam; 2. reservantur omnia beneficia vacantia per obitum Cardinalium, Legatorum, seu Nuntiorum, vel aliorum Officialium Sedis Apostolicæ; 3. reservantur, & repetuntur ea, de quibus actum est c. *presenti,* de præbendis in 6. 4. reservantur omnia beneficia secularia, & regularia, prius obtenta, & possessa eorum, qui Autoritate Papæ promoventur ad majores Dignitates, Monasteriorum Regimina, Dignitates, Personatus, Officia, Canonicatus, alia-

R 2

aliaque beneficia incompatibilia, adeptâ promotionis pacificâ possessione; adeoque omnia prius obtenta, & vacantia per promotionem, vel, si jam prius consecratus sit, & aliò transferatur, post spatium 3. Mensium. c. *Cum in cunctis*. §. *Cum verò*. de electione.

Not. autem, quod Extravagans expressè loquatur de beneficiis vacantibus per promotionem ad dignitates majores v. g. Episcopatum, factam *Authoritate Papæ, immediatè*, pat. ex ejus verbis ibi: *per nos, seu Authoritate nostrâ promoti*; quæ clarius reddit constitutio Concordatorum Germaniæ de qua infra, cui, ut dictum est, illa Extravagans est inserta, sub his terminis: *Per nos, seu Authoritate nostrarum litterarum immediatè collatorum*, ergo promotorum non immediatè à Pontifice beneficia, propter promotionem vacantia, non intelliguntur Papæ reservata per Extravag. ad Regimen.

§. 2.

De reservationibus in aliis Pontificum Bullis.

545 **E**X his primò sunt reservationes factæ à Pio V. qui in sua Constitutione ex *Apostolatus officio*, & alterâ, *Romanum Pontificem*, sibi reservat beneficia recepta in simoniacâ confidentiam, deinde per constitutionem, in *conferendis*, Parochias non collatas per *concursum* juxta *Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. c. 18. 3.* Per constitutionem *Sanctissimus in Christo*, omnia beneficia vacantia, *Episcopali Sede vacante*.

Secunda est Alexandri VI. qui per constitutionem in *Eminentia* reservat eorum beneficia vacantia, qui offendunt *litigantes in Curia Romana*, eorumque Judices, Advocatos, Tèstes, Procuratores, Notarios, &c. Tertia est Gregorii XIII. in constitutione: *Humano vix judicio*, qua reservantur beneficia *resignata*, quorum resignatio non est publicata juxta formam in ea constitutione præscriptam, quibus positis.

546 Quæstio est, an Bullæ Pontificum, quæ disponunt aliquid contrarium Concordatis Germaniæ; hoc ipso istis derogent; licet de his Concordatis nullam faciant mentionem? affirmativam sequitur

Branden super Concordatis Germaniæ q. 10. n. 8. Verùm, cum nulla lex generalis derogat statutis particularibus, privilegiis, aut indultis, nisi quatenus exprimit, ut dicitur in c. *Cum ordinem* de rescriptis, & c. 1. de *Constit. in 6.* merito negatur cum Rebuff. ad Reg. 26. *Paris l. 3. q. 6. n. 92.* Accedit, quòd Nicolaus 5. in Concordatis, §. 4. hæc durare voluerit, usque dum in futuro Concilio, de consensu nationis Germaniæ, aliter fuerit ordinatum, quòd hæctenus non est factum. Cæterum, quæ pertinent ad explicationem istarum reservationum colligi possunt partim ex dictis, partim ex dicendis in seqq.

§. 3.

De reservationibus contentis in regulis Cancellaria Apostolica.

ANtequam dictas reservationes proponamus, *not.* per regulas Cancellaria Apostolica, nihil aliud intelligi, quàm certas Pontificum constitutiones, quas ipsi in principio sui regiminis, circa causas *beneficiales*, vel *judiciales*, faciunt, vel à Prædecessoribus factas confirmant, augent, vel minuunt, observandas, ab his in judicio ejusmodi causarum, qui eis præsunt. Horum natura est, ut *solum durent ad vitam Pontificis, ac eo mortuo extinguantur*. Unde, Sede vacante, nullam obligandi vim habeant. Et cum pro diversitate temporum, & Successorum Pontificum, non rarò variantur, minuantur, augeantur, sit, quòd quæ hodie in ordine est, octava, v. g. apud alios Pontifices sit. 2. vel 9. &c. quòd observandum est, ne ex hujus ignorantia culpentur Scriptores in Reg. Cancellariæ. Ex hoc colligitur, hæc regulas non esse propriè *leges Ecclesiasticas*. Lex enim est perpetua, & obtinet etiam post mortem Legislatoris, dum vel à Successore revocetur vel contrariâ consuetudine aboleatur. c. *fin. de offic. Legati*.

Not. 2. Cum hæc regulæ præscribant formam actibus celebrandis, tanquam conditionem *sine qua non*, actum sine tali forma celebratum, esse nullum, licet ignoretur illi annexam esse talem formam; quia nullitas actus tali casu solum inducitur ex defectu conditionis requisitæ. Cæterum actus contra tales regulas celebratus non inducit culpam, vel poenam, nisi post suffi-

sufficientem earum publicationem, nimirum eam, qua proximè apta sint in subditis causare scientiam earum, vel culpabilem ignorantiam, sic Zerola in praxi Episcop. V. Reg. Cancellaria, quibus positus.

549 In prima regula Cancellariæ, à Paulo V. Greg. XII. & Urban. VIII. constituta refuscitur 1. temporalis constitutio Benedict. 12. ad Regimen, quoad reservationem beneficiorum in ea contentorum, de qua n. 465. 2. reservantur beneficia, quæ reservata fuerunt per Extravagantem Execrabilis de qua egi. n. cit. 3. omnia beneficia de quibus Ordinari Collatores contra decreta CC. Trid. disposuerunt, & disponent.

550 In secunda regula reservantur 1. omnes Ecclesiæ Cathedralis, quomodocunque vacaverint, etiam extra Curiam, quam restrictionem non habet regula 1. sic Azor p. 2. l. 6. c. 30. q. 10. 2. reservantur Monasteria Virorum excedentia valorem auri 200. fl. quæ consistorialiter provideri solent, Azor cit. c. ult. q. 10. 3. Monasteria Virorum habentium jurisdictionem, licet electiva sint; Barbosa cit. n. 91. 4. beneficia quomodolibet ad Episcopum pertinent si vacent vacante Sede Episcopali, & quamdiu Successor non capit eorum possessionem, si eorum provisio subsit tali Episcopo; non autem, si penes eum sit eo tempore turnus sic Castropalaus p. 1. tr. 13. D. 2. p. 18. n. 5. quia tunc ei in hoc succedit Capitulum per c. unicum, ne Sede vacante, in 6. reservantur beneficia vacantia post renuntiationem Episcopatus à Pontifice admissam, vel translationem, etiam antequam Episcopus notitiam habeat renuntiationis, admittæ, vel translationis; sic Barbosa cit. n. 92. Huc reducuntur etiam beneficia jure devolutionis ad Episcopatum pertinentia; quia regula 2. loquitur de beneficiis ad Episcopum pertinentibus, quomodocunque vacantibus, & quomodolibet pertinentibus.

Not. autem 1. per hanc regulam non privari, jure presentandi, Reges, & Principes, licet jus Patronatus illis competat consuetudine tantum, vel privilegio, Barbosa p. 3. allegat. 57. n. 85. deinde not. quod hæc regula non reservet beneficia vacantia, quorum provisio spectat ad dignitatem Pontificis reservatam: sic Castropalaus cit. p. 18. n. 8.

In tertia regula reservantur 1. omnes 551 dignitates, actu majores post Pontificalem in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, ac in Collegiatis Principales, quæ excedunt 10. florenos auri communi aestimatione. Not. autem ibi ly omnes non apponi, ut comprehendat cujuslibet singularis Ecclesiæ dignitates omnes, sed solum, ut omnes omnium. Hinc si in Ecclesia una sint plures, unica tantum in ea reservatur sic Barbosa p. 3. alleg. 57. n. 100. excipe, nisi in una sint duæ, vel plures æquæ præcipuæ Azor p. 2. l. 6. c. 34. q. 10. Not. 2. sic in una Ecclesia sit unica tantum dignitas, illam à dicta regula non reservari, juxta Zerolam, & alios apud Castropalaum p. 2. tr. 13. D. 2. p. 19. n. 4. quia tunc non verificatur, quod sit major ipse tamen affirmativam censet probabilior quod ly major ibi sumatur negativè, ut major sit post Pontificalem, quæ hujus rationis non habet aliam supra se. Not. 3. si in tali Ecclesia prima dignitas post Pontificalem Capitulo unita sit, non esse respectu ejus locum reservationi, quia ratione unionis, quasi extinguitur, & reputanda est, ac si non esset; ac proinde prima post illam censetur prima in ordine, supra quam cadit reservatio, Castropalaus cit. n. 5.

Reservantur 2. in illa omnes Prioratus, 552 Præposituræ ac aliæ dignitates conventuales, & præceptorie generales ordinum quorumcunque, non militarium. Hoc intellige, de perpetuis, quæ dari solent in Commendam, & quarum electio non fit à Religiosis simul congregatis, sic Azor cit. Hinc dignitates temporales ordinum Mendicantium sub reservationem non cadunt. Barbosa cit. n. 104.

Reservantur 3. beneficia familiarium Papæ, & Cardinalium continuorum commensalium. Qui autem dicuntur familiares Papæ vel continui commensales. V. Castropal. cit. n. 7.

Per regulam quartam reservantur be- 553 neficia, quæ Collector, seu Subcollector habuit, tempore, quo officium exercuit, licet illa prius obtinuerit, de quibus fusè Castropalaus. p. 20. & alii. Per quintam regulam reservantur omnia, & singula beneficia quorumcunque Curialium, quos, dum Curia Romana de loco in locum transfertur, eam sequendo, de-

cedere contigerit in quovis loco quantumcunque à Curia remoto. Per 6. regulam reservat sibi Pontifex omnia beneficia Cubiculariorum, & Curforum suorum.

554 Per 7. reservantur. 1. Canonicatus, præbendæ, dignitates, Personatus, & officia trium Ecclesiarum Urbis, S. Joann. Lateran. S. Petri, & S. Mariæ Majoris, idque ideo, ut tolleretur quæstio aliquorum infra Papam volentium, eorum collationem jure ordinario sibi competere. 2. Beneficia ad provisionem Cardinalium Episcoporum, à Curia Romana sine legitima causa absentium, spectantia ratione Episcopatus, Cardinalatus, vel ejus tituli, aut Diaconia, quando ea ratione Cardinalatus, Episcopatus est annexus; Castropalaus p. 21. n. 7.

555 Octava regula (*de mensibus, & alternativa*), continet duas partes, quarum prima agit de reservatione; secunda, de alternativa. Per primam reservantur Papæ quæcunque beneficia Ecclesiastica cum Cura, & sine Cura, secularia, & regularia, qualitercunque sint qualificata, ubicunque existant extra Curiam, quomodocunque vacatura aliàs, quam per resignationem, quæ ad alicujus præsentationem, electionem, vel quamvis aliam dispositionem quomodolibet pertinuerint, etiam mulierum. Per hosterminos comprehenduntur beneficia qualificata, aliàs in generali beneficiorum reservatione non comprehensa. Et juxta Castropalaum cit. n. 5. §. *Cæterum*, probabilius etiam *Patrimonialia*, nisi habeant privilegium, quod ipsis per regulas Cancellariæ non derogetur; item *monocularia*, vel alia noviter erecta; non tamen beneficia, quæ sunt de jure Patronatus Laicorum juxta dicta n. 533. nec beneficia Ecclesiæ non numeratæ, seu receptæ.

Prædictam reservationem generalem intellige de beneficiis propriè dictis juxta n. 374. & 522. & vacantibus aliquando, sic Gonzalez ad Reg. 8. Gl. 5. §. 6. n. 9. & Castropalaus tr. 13. cit. D. 2. p. 22. §. 3. n. 2. deinde non de beneficiis aliunde reservatis. Nam reservatio hujus regulæ agit de beneficiis, quæ aliàs Ordinarii providere poterant. Nec de beneficiis per resignationem, ut patet ex priori numero sub qua etiam venit per-

mutatio, cum ea sit vera resignatio, per c. unic. de rerum permutat. & Clement. 1. cod. intellige tamen, de resignatione, quam Ordinarius admittere potest. Ex quo sequitur 1. per dictam regulam non reservari beneficia *manualia*, ex n. 534. nec vacantia in Curia 3. nec beneficia regularia ordinum militarium; cum sint specialiter excepta per tertiam regulam; adeoque non intelliguntur in hujus regulæ dispositione generali, nec beneficia concordata, ut dixi supra.

Præter hæc not. 1. reservationem 556 regulæ 8. non esse *pro omni tempore*, sicut sunt reservationes priorum, sed solum, si ea beneficia contingat vacare in Jan. Febr. Aprili, Majo, Julio, Augusto Oct. & Novembri. Ex hoc sequitur, si vacent in Martio, Junio Septembri, Decembri, provisionem relinqui Ordinario Collatori. Notat autem Castropal. cit. p. 22. §. 1. n. 1. hoc beneficium *alternativa* concessum esse Episcopis, *residentibus verè, ac personaliter*, ut pat. ex textu regulæ §. *insuper*. Not. 2. hos menses incipere à media nocte præcedentis diei, scilicet post noctis duodecimam, quo casu attenditur horologium Parochiæ defuncti, de quo Castropalaus. §. 2. à n. 1. Not. 3. cum Pontifex in dictis quatuor mensibus Ordinario concessis, beneficium tunc vacans providet, sciens esse mensem Ordinarii, non teneri cum juri Ordinarii expressè derogare; sic Castropalaus p. 2. tr. 13. D. 2. p. 14. n. 1. quia est Ordinarius Ordinariorum, & horum potestas non est privativè ad Papam; unde tali casu scienter utitur jure præventionis.

Not. 4. hujus regulæ reservationem durare solum ad vitam Papæ per. n. 468. 557 nam ejus beneplacitum ultra non durat; & extendi solum ad beneficia vacantia extra Curiam quocunque modo vacationis, excepta vacatione per resignationem, etiam causa permutationis, quo nomine hic (in materia odiosa) venit solum resignatio expressa, pura; non autem conditionalis in favorem tertii, quia hæc non potest fieri, vel admitti extra Curiam. Not. 5. ab hac reservatione excipi Cardinales Romanæ Ecclesiæ, ut non comprehendantur in hac reservatione mensium, si sint Collatores *ordinarii*, licet sint absentes. Not. 6. in hac generali reservatione non com-

comprehendi Reges, & Principes, ob eorum altitudinem, qui ex privilegio Papæ beneficia conferunt. Not. 7. cum ex dictis constet, vi hujus regulæ permitti Collatoribus ordinariis provisionem beneficiorum sui juris, ubi ea vacaverint certis mensibus, de quibus n. 556. ne, cum Papæ pro illis supplicatur, istis præjudicium fiat, Pontificem in eadem regula constituisse, ut in impetratione ejusmodi beneficiorum exprimat *mensis vacationis* beneficium, expressione absolutâ & certâ; sufficit tamen, si dicatur *in mense reservato*; nam hujus, non autem, quando est mensis ordinarii Collatoris, faciendam esse mentionem, ut probabilius tenet Castropalaus cit. §. 5. n. 5. hæc ad primam partem octavæ regulæ. Not. 8. si dubium est, an beneficium vacaverit *in mense Papali*, vel *Ordinariis*, & dubium vinci non potest, sustineri provisionem Ordinarii, si prævenit Papam, quia habet intentionem suam fundatam providendi omnia beneficia suæ diocesis c. *Regenda*. 10. q. 1. c. *nullus omnino* 16. q. 1. c. *Ex frequentibus*; de instit. c. *Conquerentè*, de offic. Ordin.

558 Secunda pars dictæ regulæ octavæ agit de *alternativa*; notandum autem, gratiam *alternativam* in eo consistere, quod Pontifex, non obstante reservatione, de qua in prima parte hujus regulæ, speciali benevolentia in Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas facultatem beneficia illa conferendi indulgeat, *alternis mensibus*, sic, ut non 8. (prout ante) sed tantum sex menses reservati maneant Papæ; reliqui sint liberi Ordinariis, ut ex dicendis patebit. Loquitur ergo de facultatibus, Episcopis *residentibus*, concessâ, providendi de beneficiis *alternativam* cum Pontifice, ita ut Pontifex habeat *sex menses* sibi reservatos, qui dici solent *Papales*, nimirum *Januarium, Martium, Majum, Julium, Septembrem, Novembrem*, & Ordinarii totidem, scilicet *Februarium, Aprilum, Junium, Augustum, Octobrem*. Unde quando Pontifex providet de beneficiis in mensibus, Ordinatio concessis, per gratiam *alternativam*, requiritur, quod expressè deroget juri ordinariorum, cum concessa sit sub onere *residentia*; sic Castropalaus p. 2. tr. 13. D. 2. p. 14. n. 2.

559 Circa istam gratiam *alternativam* not.

1. cam concedi Patriarchis, & Episcopis ut pat. ex textu ibi: *duntaxat*, & quidem sub hac expressa conditione, *quamdiu apud Ecclesias, vel dioceses suas verè, ac personaliter resederint, duntaxat*. Not. 2. quod agat solum de beneficiis, quæ sunt *de libera dispositione Episcopi*. Unde Capitulum, Sede vacante, hac *alternativa* non gaudet. Not. 3. per gratiam *alternativam* non tolli reservationem octo mensium contentam in prima parte hujus regulæ, quamvis eâ durante viam aperiat Ordinariis sub onere prædicto providendi de beneficiis *reservatis*.

Not. 4. provisionem de beneficiis 560 vacantibus in *Junio & Decembri* competere Ordinariis tam in *generalis reservatione*, quam in *alternativa*: in illa *simpliciter*, in ista, *sub onere, si resideant*. Cum autem Ordinariis favorabilius sit, posse *simpliciter*, quam cum onere, præstat eos uti concessione generali in prima parte hujus regulæ, quoad hos menses; quam concessione *alternativa*, quia tunc providebit *jure ordinario*, non autem gratiâ *alternativa*, adeoque etiam, *licet non resideat*, si dicas: ergo de beneficiis vacantibus in *Martio, & Septembri* poterit, & non poterit providere Ordinarius! *poterit*, quia illi duo menses in generali reservatione conceduntur Ordinario ex dictis, *non poterit*, quia per *alternativam* reservantur Papæ ex n. 558. 12. Episcopum, postquam accepit *alternativam*, non posse providere de beneficiis vacantibus in *Martio & Septembri, esto ea* seclusâ illi competant. Et ideo eorum loco Pontifex Ordinario subrogavit *Februarium & Augustum*: *Junium* autem & *Decembrem* habet, è Concessione generali, & gratiâ *alternativa*. Hinc sufficit acceptatio illius, sine acceptatione hujus.

Not. 5. Episcopum, quoad effectum 561 *alternativa* non censi *verè ac personaliter* residere in sua diocesi, si sit realiter extra illam, licet in modica distantia, hæc enim non est vera sed tantum moralis, & ficta præsentia, quod procedit, esto timore mortis, vel vi, absit verè, Castropalaus cit. p. 23. §. 2. Not. 6. *alternativam* acceptatam non cessare, ex quo Episcopus non residet; sed tantum cessare ejus usum, ex cessatione autem usus, non intrat reservatio 8. mensium, sic, ut in re-

liquis

liquis 4. Ordinarius, esto non resideat, providere possit, sed intrat reservatio gratiæ alternativæ.

562 *Not. 7.* sufficere, quòd Episcopus tunc resideat, quando beneficium vacat, esto diebus, vel horis prioribus absens fuerit, sic Castropalaus cit. §. 2. n. 6. quod verum est, esto tunc adsit solum *transseunter.* *Not. 8.* acceptantem alternativam, in *Mense Februario* posse illa uti à puncto acceptationis recognita à datario, ut patet ex ipsismet verbis regulæ. *Not. 9.* gratiam alternativam, etiam acceptatam, cessare. 1. per translationem ad alium Episcopatum, 2. morte Pontificis. 3. renuntiatione acceptata à Pontifice. 4. intromissione in provisionem beneficiorum ad Papam spectantium, sed primò post sententiam declaratoriam criminis.

563 Advertendum autem, quòd Extravagans supr. cit. expressè loquatur de beneficiis vacantibus per *promotionem ad dignitates majores* v. g. Episcoporum, *factam Auctoritate Papæ*, pat. ex ejus verbis ibi: *per nos, seu Auctoritate nostrâ promoti*, quæ clarius reddit constitutio Concordatorum Germaniæ de quo infra n. 566. cui, ut dictum est, illa extravagans est inserta, sub his terminis: *Per nos, seu Auctoritate nostrâ litterarum immediatè collatorum*, ergo promotorum *non immediate à Pontifice* beneficia propter promotionem vacantia, non intelliguntur Papæ reservata per Extravagantem, *ad Regimen.* Et cum pro diversitate temporum, & Successorum Pontificum, non rarò variantur, minuuntur, augeantur, fit, quod, quæ hodie in ordine est. 8. v. g. apud alios Pontifices veri & sub alio numero.

564 Unde notandum 10. quæ præmissimus de dictis 8. regulis Cancellariæ, intelligi de illis prout fuerunt tempore Pauli 5. Greg. 15. & Urbani 8. prout notavimus superius: dedimus autem hic eas tantum, quæ præcipuæ sunt, relatè ad reservatorem beneficiorum, de qua in præsens. Cæterum tempore Alexandri VII. erant ejusmodi regulæ Cancellariæ omnino 72. Hæc portò regulæ, cum ut dictum est, per posteriores Pontifices sæpe mutantur, non faciunt fidem, nisi ex fonte Cancellariæ, & Auctoritate V. Cancellarii impetratæ cum debita forma producantur, ut habetur in Reg. 28. *sed producendis Regulis Cancellariæ*, cõditis ab Alexandro VII.

Et ideo etiam Alexander VII. in regula 42. *de derogatione juris Patronatûs*, duo statuit, ut super impetrando beneficio de jure Patronatus Laicorum non expediantur literæ concessionis, nisi ponatur expressè; *illud tamdiu vacasse, ut fuerit ad Sedem Apostolicam devolutum, vel ad id Patronorum consensus accedat.* 2. si contingeret juri Patronatus derogari per Papam, *fiat ejus mentio dispositivè, specificè, ac determinatè*, secus non censetur ei quomodolibet derogatum, qui etiam beneficia, vacante Sede Apostolica vacantia, (licet aliàs per regulas Cancellariæ, vel alias constitutiones temporales Papæ reservata) conferri posse ab illis, Sede Apostolicâ vacante, à quibus aliàs jure communi possent, statuit Reg. 69. *de beneficiis vacantibus tempore obitus Papæ*; & regulas Cancellariæ non comprehendi sub generalibus derogationibus in regula Cancellariæ. 71.

§. 4.

De beneficiis reservatis per Concordata Germaniæ.

Concordata Germaniæ ducunt originem 566 ex eo, quòd Antiores Pontifices plurima beneficia, tam Secularia, quàm Regularia, sibi, ac Sedi Apostolicæ reservaverint, & in eorum collationibus, seu provisionibus, à provisitis *annatas* seu primi anni fructus, & ab Ecclesiis *quindennia* exegerint justis utriusque de causis, Natione Germanicâ se ab his multum gravari sentiente; hinc eò consiliis progressa est, ut inter Fridericum Romanum Imperatorem electum, & postea coronatum, aliosque Ecclesiasticos, & seculares Principes dictæ Nationis ex una; & Joannem Sancti Angeli Diaconum Cardinalem, Sedis Apostolicæ Legatum à Latere, ex altera parte, ejusdem Sedis Auctoritate, pro Ecclesiæ unione, & pace, inter Ecclesiam eandem & Nationem Germanicam, diversa rationabilia & utilia edita sint, quæ Nicolaus V. Pontifex Auctoritate Apostolica, ex certâ scientia approbavit, acceptavit, & communivit, constitutione suâ primâ *ad Sacram Petri Sedem*, edita 1447. Calend. April. Hæc constitutio reduci potest ad §. §. de quibus in seqq.

Moderatio Extravagantis ad Regimen.

Inter prima concordie hujus puncta 567 est moderatio Extravagantis *ad Regimen*, qua Benedictus XII. plurima beneficia pro-

visio-

visioni Sedis Apostolicæ reservavit; Nicolaus autem V. in hisce concordatis multum restrinxit. Nam beneficia vacantia, quæ per muneris consecrationis suspensionem, quæ Benedictus XII. reservavit, in sua constitutione Nicolaus omittit; 2. etiam omittit illa beneficia, quæ erant affecta per appositionem manus à Joanne XXII. quæ Benedictus pariter reservata voluit; 3. Benedictus beneficia Officialium Sedis Apostolicæ ipsorum obitu vacantia indefinitè reservavit; Nicolaus restrinxit ad tempus, quo ipsa officia actualiter tenebant; hinc à reservatione exempta sunt beneficia ante officium, vel post hoc dimissum, obtenta; 4. Benedictus inter Officialès ponebat omnes Commensales Papæ; Nicolaus autem nominat solos *veros* Commensales, & 24. Capellanos ejusdem *in Epistophio* (hoc est in Syllabo Curialium) descriptos. 5. Benedictus reservat Ecclesias & beneficia Autoritate Apostolica collata, sive conferenda imposterum; Nicolaus restringit ad *immediatè* collata, & conferenda imposterum Autoritate Apostolica, præterquam si virtute gratia expectativæ fiat affectio.

Ad §. Item placet, de electione Canonica.

568 In hoc agitur de electione Canonica, & continetur insigne privilegium Nationis Germanicæ. Nam licet olim tam in Germania, quàm etiam in aliis regnis, Ecclesiæ Metropolitanæ, Cathedralis, & Monasteria habuerint jus electionis liberæ, postea tamen tum per reservationes Pontificum, tum per Nominaciones Principum hoc jus illis penitus ademptum est. In hac tamen Concordia, per Nicolaum V. Nationi Germanicæ specialiter concessum est, ut in *Metropolitanis & Cathedralibus* Ecclesiis etiam immediatè Pontifici non subiectis, & in Monasteriis immediatè illi subiectis, Canonice electiones fiant, & intra tempus in *c. cupientes, de elect. in 6.* præfinitum, Romam deferantur. Additur autem 1. si dictæ electiones non fuerint Pontifici presentata, habendas *pro non Canonice*, & Pontificem provisurum: si autem fuerint Canonice, illas esse *confirmandas*, nisi ex *evidenti* causa de utiliore persona Pontifex duxerit providendum. 2. Quòd Pontifex curabit, ut Episcopi, & Prælati, per ipsum

Tom. III.

confirmati, vel provisus, Metropolitanis, & aliis præstent debita juramenta, & alia, quæ de jure tenentur. 3. Quòd in Monasteriis, Papæ immediatè non subiectis, & aliis regularibus beneficiis, pro quorum confirmatione, vel provisione ad Papam recurri non solet, Romam venire non tenebuntur provisus, & ipsa beneficia regularia *sub gratis expectativis* non cadent. 4. Quòd in illis Monasteriis, pro quibus Romam recurri solet, Pontifex electos, aut provisos non aliter confirmabit, aut providebit, quàm supra de Cathedralibus Ecclesiis est expressum. 5. Quòd de Monasteriis Monialium non disponat, nisi sint exempta, & tunc per Commissarios ad partes. *Not.* tamen non esse in usu, quòd Episcopi, vel Prælati Germaniæ pro confirmatione *in persona* eant Romam, sed per suos Agentes.

Ad §. De cæteris, de Mensibus Papalibus.

Tractat hic §. *de Mensibus Papalibus*, 569 quo Nicolaus pro Concordia cum natione Germanica, restringens reservationes suorum Antecessorum statuit *seqq.* 1. quòd in cæteris dignitates & beneficia, quæcunque secularia, & regularia vacantia (exceptis majoribus post Pontificales in Cathedralibus, & Principalibus, in Ecclesiis Collegiatis ultra reservationes in Extravag. *Execrabilis*, & ad Regimen contentas, sub *nulla alia reservatione, gratia expectativa*, aut *quavis alia dispositione Apostolica*, sub quacunque verborum facta, aut facienda, comprehendantur, si vacent in Februario, Aprilis, Junio, Augusto, Octobri, Decembri.

Secundò, quòd beneficia vacantia Januario, Martio, Majo, Julio, Septembri, Novembri, speciali dispositione Sedis Apostolicæ maneant reservata, non verò vacantia in reliquis mensibus; & ex hoc vides, qui sint Menses Papales.

Tertiò, quòd, si non appareat intra 570 tres Menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de Autoritate Apostolica provisum fuerit, *ex tunc, & non antè*, Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, providere poterit.

Quartò, ut hac alternativa possit per Germaniam publicari, & omnes, qui ea voluerint gaudere, tempus congruum habeant, eam acceptandi, vult Pontifex ex parte Sedis Apostolicæ à Calend. Junii Anno 1448. proximè futuris; currere incipiat;

S

nisi

nisi in futuro Concilio, de consensu dictæ Nationis, fuerit aliter ordinandum.

571 *Not. 1.* Sub illo termino generali *de cæteris*, etiam venire beneficia *curata*, cum etiam Pontifex quoad illa, in Mense Papali vacantia, alternativâ utatur. Nec obstat *c. cum illis, eod. in 6.* ubi dicitur sub generali voce *beneficii*, non venire *Curatum*. Nec quoad hanc alternationem illi derogatum est per hæc concordata. *Not. 2.* per hæc concordata, majores dignitates post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, à reservatione non esse exemptas, ut constat ex n. 569. Tales sunt Praepositura, Decanatus.

Not. 3. Quando dicitur, jus beneficii vacantis in mense Papali conferendi, esse penes Ordinarios, si non appareat intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, alicui de illo provisum esse à Papa, verba illa, *si non appareat*, non appellare supra illa *in loco beneficii*, sed supra hæc, à die notæ vacationis. Ut sensus sit, tunc jus illius beneficii conferendi esse penes Ordinarios, *si intratres menses, à die notæ vacationis numerandos, non appareret*, seu constaret alicubi saltem, alicui de illo provisum esse à Papa. Sic declaravit Greg. XIII. Anno 1576. quam declarationem Collectaneis suis infernit Georgius Branden *Canon. August. Super Concord. Not. 1. à n. 6. & seq.*

Ad S. placet similiter, *de Annatis, & Quindennis.*

572 Ante doctrinam in *cis. S.* datam *Not. 1.* nomen *Annata*, esse nomen generale, & sic accipi pro quodam vectigali, seu pensione, quam is, qui beneficium Ecclesiasticum obtinuit, aut ad certam aliquam Ecclesiasticam præfecturam promotus est, ex fructibus, qui primo anno colliguntur,olvere debeat, sic Azor *p. 2. l. 7. c. 12.* Continebat autem *annata* sub se varias species, ut not. Fagnanus in *c. præterea*, ne Prælati vices suas. n. 8. nimirum *annatas proprie dictas, servitia communia, minuta, vel quindennia.* Propriè sumpta significat reditus primi anni solvendos Curie Romanæ pro expeditione cujuscunque beneficii Consistorialis in Camera non taxati, sic Joannes Streinius *p. 1. tit. 2. de Beneficiis s. 9. n. 1.* ex Laërtio Cherubino in principio Bullarii. Alii dicunt, esse fructus primi anni solvendos Papæ, ex Archi-Episcopatibus, Episcopatibus, Prælaturis, & aliis bene-

ficiis, immediatè Sedi Apostolicæ subjectis, post novi Prælati electionem.

Not. 2. Quod per *commune servitium*, 573 ut ait Fagnanus *cit. n. 11.* intelligebatur ea pecuniæ quantitas, quæ pro quolibet Episcopatu, vel Abbatia *Consistoriali*, secundum antiquam taxam, solvenda erat, cujus dimidium Papæ, reliquum Sacro Collegio Cardinalium inter præsentés dividendum, obveniebat. *Minuta servitia* erant portiunculae, quæ secundum portionem taxæ factam Episcopatus, vel Abbatie inter certos Papæ Ministros & Officiales distribuuntur. Per *quindennia* denique intelligitur pensio, quam abolitis aliis solutionum *annatarum* terminis, usque ad sua tempora observatis, constituit Paulus II. *ex beneficiis perpetuò unitis*, solvendam ab illis, in quorum favorem unio facta est, sic Fagnanus.

Not. 3. Romæ duos esse libros, quibus utitur Camera Apostolica: *primus* continet mercedem Officialium, qui expediunt literas Apostolicas pro labore taxatam; *secundus* continet valorem beneficiorum *Consistorialium*, ex quibus *annata* solvi debent, quæ etiam dicuntur *communis servitia*.

Not. 4. Ut *annatarum*, & *quindenniorum* solutio rectè fiat (nimirum juxta valorem beneficiorum) hic non debere attendi verum valorem, quem *in se* habent; sed quem habent juxta æstimationem *ex stylo Curie Romanæ*. Nam juxta hunc, ut notat Chokier *ad Reg. Cancellaria. 61.* nullus Canonicatus Germaniæ, & Hispaniæ, pluris inscribitur, quam ad valorem 24. ducatorum seu florenorum auri de Camera, qualiscunque sit verus valor, esto ascendat ad mille ducatos annuos.

Not. 5. Illa beneficia vacari *Consistorialia*, quæ dantur *Consistorialiter*, hoc est, in Consistorio Cardinalium, rogatis à Pontifice istorum sententiis, seu suffragiis, qualia sunt Archi-Episcopatus, Episcopatus, & Prælaturæ immediatæ subjectæ Sedi Apostolicæ; Wagnereck *l. 3. tit. 5. de præbend. in Extravag. commun. de Concordat. German. ad S. 4.* his præmissis inter Nicol. V. & Fridericum III. Imperatorem, pro his, quoad Nationem Germaniæ, seqq. concordata sunt.

Primò, ut de Ecclesiis Cathedralibus, 575 & Monasteriis Virorum, vacantibus, & vaca-

vacaturis, Apostolicæ Camera de fructibus primi anni à die vacationis solvantur pecuniæ in libris Camera taxata. *Not.* autem hoc intelligendum esse de annata *integra*, sic Cardinalis Fusch. V. *Annata Conclusi.* 328. *Not.* 2. intelligendum esse de annata *ex fructibus*, non prout sunt reveras sed prout sunt taxati in Camera Apostolica, secundum præmissa. *Not.* 3. intelligendum esse solum de Ecclesiis, & Monasteriis *Consistorialibus* ut constat ex Pirhing. *de præbend. à n.* 364.

576 Secundo, ut, si quæ Ecclesiæ *excessivè* taxatæ sunt, relaxentur, & provideatur, ne nimium pragraventur; ad quod *not.* ex Wagnereck *cit. ad §.* 4. *Concordat. in fine. not.* 2. quod hæc moderatio adhuc hodie peti possit, ubi beneficium *excessivè* taxatum est, tertio ut prædictæ taxæ *pro media parte* infra annum à die habitæ pacificæ possessionis, totius vel majoris partis, solvantur, & pro alia media parte intra sequentem annum. Quarto, ut si intra annum bis, vel pluries vacaverint, semel tantum solvantur, nec debitum hujusmodi in Successorem in Ecclesia, vel Monasterio transeat; Quinto, ut cæteris Dignitatibus, Personatibus, Officiis, & beneficiis, quæ Authoritate Papæ conferuntur (præterquam vigore gratiæ expectatiivæ, aut causâ permutationis) solvantur annatæ, sive medii fructus juxta taxam solitam à tempore possessionis infra annum; debitum autem hoc similiter in Successorem non transeat; Sexto, de beneficiis, quæ valorem 24. florenorum auri de Camera non excedunt, nihil solvatur. *Not.* autem valorem beneficii, intelligi hoc loco, non eum, quem beneficium verè in se habet, sed quem habet in æstimatione & taxatione Camera Apostolicæ, ut notatum est n. 574. Septimo, ut hæc observantia duret, nisi eam similiter in futuro Concilio, *de consensu ipsius Nationis Germanicæ*, contingat immutari.

577 Ex his præmissis apparet moderatio, quam in hac concordia Nationi Germanicæ præstitit Pontifex. Nam 1. ex beneficiis *Consistorialibus* non amplius petitur annata, nisi prout taxata sunt in Camera Apostolica, ut dictum est n. 575. Deinde ex liberali Pontificis oblatione minuendi onus taxæ *excessivæ*, si quæ sit Ecclesiis imposita. 3. quod concedantur duo anni ad an-

Tom. III.

natas integras solvendas ex n. 576. 4. quod non petatur bis, si intra annum Ecclesia pluries vacet, nec onus prioris annatæ transeat ad Successorem. 5. Quod de cæteris beneficiis *non Consistorialibus*, quorum valor excedit 24. ducatos, petitur solum media annata, cujus tamen debitum non transeat ad Successorem ex n. 576. 6. Quia vi *Concordatorum*, de gratis expectativis, & permutationibus beneficiorum nullum est impositum onus, cum clare sint exceptæ, ut notavimus n. 576. 7. Quia de beneficiis, quæ non excedunt valorem 24. aureorum, excessu accepto juxta taxationem Camera Apostolicæ, nihil solvitur, ut constat ex n. *cit.* taxatio autem hæc non est facta juxta verum valorum, sed longè infra, ut ibidem dictum est.

Præter hæc *not.* 2. quæ hic diximus de 578 *annatis*, debere accipi, in quantum habent locum in Germania *vi Concordatorum*, nam in aliis partibus aliter exiguntur, de quibus V. *Sireinium p.* 1. *Juris Can. ad tit.* 2. *de beneficio. §.* 9. *Pirhing. cit.* & alios. Quando autem quidam objiciunt, hanc exactionem *annatarum* videri *Simoniacam*, negativè responderi Fagnanus in c. *Præterea*, ne Prælati vices suas n. 3. Nam, ut inquit ille, aliud est de his, quæ sunt *Simoniaca*, quia *prohibita* constitutione Canonica, aliud de his, *quæ sunt prohibita*, quia *Simoniaca*, ut vendere, emere Sacramenta. In primo casu cum Hostiensi & aliis *ibid. cit.* docet, non committi *Simoniacam*, si fiat Principe autorizante & sciente, cum constitutio super tali *Simonia* non liget promulgantem: Secus, est in secundo, ita ille plurimis argumentis graviter defendens usum licitum *annatarum*. Sed rectius dicitur, *annatas* non exigi, ut *pretium* beneficii, sed, ut *stipendium* in sustentationem, & alimenta Ministrorum Ecclesiæ, ut notat Azor *p.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *q.* 7. ea verò, quæ contra *annatas* objiciuntur, & ex decreto Concilii Basileensis desumuntur (ut videri potest apud Fagnanum *cit. n.* 57. quo penitus aboletur jus *annatarum*) nullam habere vim; cum decretum illud conditum sit tempore Schismatis in eo Concilio, nec unquam approbatum, sed reprobatum à legitimo Pontifice, ut ostendit Fagnanus *cit.*

Loquendo nunc de *quindennis*, quo 579 rum definitionem dedimus n. 573, nota 2. ea esse constituta per Paulum 2. pro beneficiis

S 2

ficiis perpetuò unitis, ut habetur in Extravag. seu constit. 6. ejusdem, quæ edita est 1469, & incip. *Decret Romanum* quæ habetur in Bullario Rom. tom. 1. pag. 330. ut ait Fagnanus *cit. n. 13.* & Azor *p. 2. l. 7. c. 13.* inducta porro sunt in locum annata, & significant pensionem, decimo quinto quoque anno solvendam, ex beneficio in gratiam alicujus Communitatis vel Collegii, illi unito. Cum enim Communitas non moriatur, beneficium tale nunquam vacat; adeoque illius nova provisiōe opus non est. Ne tamen ex hac unione proventus Camera minuerentur, nati aliàs ex talis beneficii vacantis provisiōe per annatæ solutionem, quindennia constituta sunt, quibus positis.

580 Quæres 1. An quindennium solvi debeat ex quibusvis beneficiis in perpetuum unitis cuicumque Ecclesia? 2. An solvi debeat beneficiis, quæ ante Martinum V. fuerunt unita Collegiis? 3. An ex beneficiis Collegio unitis, sed in distributiones quotidianas conversis? 4. An ex beneficiis unitis Collegio, vel Universitati, specialiter exemptæ?

Ad 1. R. Constitutiones Pontificias, de solvendo quindennio, hætenus editas, loqui solum de beneficiis, quæ perpetuò unita sunt Collegiis, mens Capitularibus, Societatibus, Congregationibus, & quibuslibet locis, quæ causâ communis pietatis extructa sunt; adeoque illis beneficiis perpetuò unitis, quæ nunquam amplius vacabunt, sic Azor *cit. c. 13. q. 4.* Ex hoc colliges ex beneficio, quod perpetuò unitum est alicui dignitati, Præposituræ, vel Decanatu, non deberi quindennium, quia illæ dignitates vacare solent, consequenter, & beneficia ipsi annexa.

581 Ad 2. R. hoc non præcipi per Constitutionem Pauli 2. sed Pauli 4. constitutione incipiente: *Decens esse*, ubi dicitur, quindennium deberi ex omnibus beneficiis cuilibet loco, Collegio, vel communitati ante Martinum V. unitis; quod apertius habetur in Bulla 33. Sixti V. quæ incipit, *Camera nostra*. §. 2. qui suam constitutionem extendit ad omnia beneficia, hætenus unita, & deinceps unienda, esto sint manualia, Patronata, etiam de Patronatu Laici, etiam Imperatoris, singulorum, vel, si plura unicus literis comprehensa, omnium insimul. Not. autem hoc procedere de be-

neficiis quorum valor 24. ducatos auri de Camera excedit, ita Sixtus *loc. cit. 2.* de his, quæ in Camera Apostolica taxata non sunt, ut ex illis quovis 15. anno solvatur medietas tantum annui proventus, ut ait Paulus 2. in *constit. cit. §. 4. Not. 3.* quod Paulus 2. §. 3. agat de beneficiis unitis, & in Camera taxatis, quorum summa annui proventus ostendit ad centum florenos auri de Camera, secundum communem estimationem. Ex hoc autem sequitur, deberi ex beneficiis perpetuò unitis, & non amplius vacaturis, tam secularibus, quam regularibus, etiam exemptis, & in distributiones quotidianas conversis, licet sint de Jure Patronatus Laici; quia constitutio Pauli IV. & maxime Sixti V. universaliter loquitur. Et hinc *pat. ad 3. 4. & 5.*

Not. Præterea, quindennia non debent 582
ri de beneficiis perpetuò unitis & nunquam vacaturis, nisi ex eadem solverint ante unionem. Nam ut constat ex Constit. Pauli 2. §. 2. quindenniorum onus Ecclesiis unitis impositum est, ne per hoc, quod beneficia nunquam amplius vacatura sint; consequenter nunquam laturo vectigal quod prius pendebant, Camera Apostolica, Collegium Cardinalium, & Sedis Apostolicæ Officiales detrimentum non modicum paterentur, id, quod occasione unionis non evenit, si ante unionem nihil pendebant.

Ad §. finalem, de Clausulis Concordatorum.

In hoc §. finali continentur Clausulæ 583
Concordatorum; quarum prima est, quod Nicolaus V. per hæc Concordata in aliis, quæ per Eugenium IV. pro Germanis usque ad futurum Concilium permissa, concessa, indulta, & decreta, & per Nicolaum V. confirmata fuerunt, nihil eorum velit immutatum, in quantum hic concordatis non obviat; Secunda est, quod si in his, vel aliis literis specialiter mentionetur Alemannia non debeat censerī distincta à Natione Germanica. Reliquæ nihil habent peculiare.

Pro explicatione Not. 1. Bullam, 584
seu Constitutionem Eugenii IV. de qua hic sermo est, haberi tom. 1. Bullarum fol. 279. & inter Constitutiones ejus esse, 29. quæ incipit, *inter cætera*, ac emanavit 1447. 7. Idus Febr. Hanc constitutionem deinde, appro-

approbavit ejus Successor Nicolaus V. 10. Aug. 1447. & non habetur in Bullario; approbavit rursus secundò per constitutionem *ad Sacram*, & hæc inter ejus constitutiones in Bullario est; Sed cum præmissis clausulis.

Not. 2. in citata constitutione Eugenii contineri seqq. & in §. 1. quòd quidam Prælati, Principes Nationis Germanicæ, ob dissensionem securam Consilii Basileensis, neutrales fuerint, & mox obedientiam huic Pontifici, nimirum Eugenio præstiterint.

585 In §. 2. quòd Eugenius attendens, *tempore prædicto* plurima in dicta Natione gesta fuisse, quæ Sedis Apostolicæ Authoritatem requirebant; & ideo collationes, & provisiones beneficiorum Authoritate Ordinaria factas, hæc constitutione Authoritate sua confirmat, & in §. 3. Eorum possessores non molestari præcipit; In §. 4. lites desuper pendentes extinguit; quinimò in §. 5. easdem Ecclesias, & beneficia eisdem de novo confert, exceptis duabus Ecclesiis in §. 6. quibus præjudicare noluit.

586 In §. 7. acta *tempore suspensionis* in præjudicium Imperatorum ac Principum tam Ecclesiasticorum, quam secularium Nationis Germanicæ, item Ecclesiasticas *cenfuras* multas, poenas, & irregularitatis, & inhabilitatis maculas tam à jure, quam ab homine propter præmissa quomodolibet *promulgatas*, seu *instructas*, *promulgandas quoque*, seu *instructas*, quoad Regem, Archiepiscopos, & Marchiones prædictos, eorumque dominia, Clericos, subditos, & Vasallos ejus Nationis, cassat, irritat, annulat, nulliusque esse roboris vel momenti Pontifex decernit.

587 Ex hoc §. multi deducunt, *excommunicationes, & reliquas cenfuras in Germania non habere locum*, idque per hæc Eugenii concordata cum Natione Germanica, cum Pontifex expressè dicat, *se omnes cenfuras, non modò promulgatas, & instructas, sed etiam promulgandas, & instructas contra Germania Principes, eorumque subditos, & Vasallos, esse irritas, nullas, nullius roboris, & momenti*: Sed falluntur; quia Pontifex in cit. §. 7. *illas tantum* cenfuras instructas & infligendas, promulgatas, & promulgandas contra Nationem Germanicam, decernit esse irri-

tas, nullas, ac nullius roboris & momenti, quæ *propter præmissa*, quæ dicta suspensione, & protestatione *durantibus*, quæ præmissorum occasione (nimirum occasione, & durante turbatione, & usque ad statum pacis) *in & post* CC. Basileense infligenda; promulgata, & promulganda. Ex quo clarè vides, illationem eorum nullo modo fundatam esse. Aliqui se fundant in Bulla, seu constitutione Nicolai V. de anno 1447. in April. Clem. VII. de anno 1534. 13. Jul. & Greg. XIII. de anno 1576. im Novembri: sed nec in his ullum verbum est infavorem dictæ illationis, ut pluribus ostendi, earum constitutionum oculatà exhibitione.

In §. 8. relaxat obligationes circa *an-* 588 *natas* Camera Apostolicæ debitas: In §. 9. confirmat indulta, & dispensationes, concernentes forum conscientia, iis exemptis, quæ tales essent, quas hæcenus Sedes Apostolica concedere non consuevit: In §. 10. providet circa sententias Romæ, vel Basileæ prolatas.

In §. 11. omnes, qui Congregationi Basileensi adhæserunt, post Concilii dissolutionem ab omnibus censuris, & poenis absolvit, si ad Pontificis obedientiam reversi sunt, aut intra sex menses revertantur. In §. 12. pollicetur omnia prædicta se observaturum. In §. 13. omnibus Contrariis derogat. Ex his facile concludi potest, qui confirmatio Nicolai V. Constitutionis Eugenii IV. operetur.

ARTICULUS XII.

De regulis Cancellariæ Apostolicæ.

PER regulas Cancellariæ Apostolicæ in 589 telliguntur Ordinationes, & constitutiones Pontificum, secundum quas Cancellaria Apostolica per V. Cancellarium, qui est supremus post Papam Juxta in pertinentibus ad expeditionem juridicam Bullarum, gubernari debet. V. Castropalaus *tr.* 13. de benefic. D. 2. p. 17. Alexander VII. postridie electionis suæ, 8. Apr. 1665. regulas, quas nunc breviter exponemus, fecit, quas observari voluit etiam nondum publicatas; sed intellige, quoad affectum nullitatis actus in contrarium gesti, non